

Motion till riksdagen 2012/13:U340

av Peter Rådberg m.fl. (MP)

Samma regelverk för export av försvarsmateriel och export av försvarsrelaterade konsulttjänster

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att export av försvarsrelaterade konsulttjänster ska omfattas av samma regelverk som export av fysiska produkter som t.ex. kanoner och pansarvagnar.

Motivering

Svenska företag och myndigheter kan bygga vapenfabriker var de vill. Vapenexport granskas ganska hårt, men om det gäller konsulttjänster är kontrollen obefintlig.

När ett företag säljer kunskap om hur man tillverkar krigsmateriel utomlands kontrolleras det varken av ISP, Inspektionen för strategiska produkter, eller av EKR, Exportkontrollrådet.

Denna lucka i lagen gör det möjligt för försvarsindustrin att sälja avancerad kunskap om vapentillverkning även till länder som bryter mot de mänskliga rättigheterna. I praktiken förhindrar den inte ens tjänsteexport till länder där det finns ett vapenembargo. Så länge försäljningen inte är kopplad till export av fysiska produkter som kanoner, pansarvagnar eller stridsflygplan är det i princip grönt ljus.

För att sälja en missil krävs tillstånd, vilket innebär granskning, men om samma företag i stället säljer kunskapen att bygga samma missiler krävs ingen kontroll.

I teorin skulle därmed ett privat företag eller till och med en myndighet kunna sälja tjänster inom vapenområdet till länder som Kina och Israel – länder som det i dag inte är tillåtet att exportera försvarsmateriel till.

Fel! Okänt namn på

Rena konsulttjänster, som att hjälpa ett land att bygga en anläggning för att till exempel hantera krutmassa och nitroglycerin, behöver inte komma till de folkvaldas eller medborgarnas kännedom.

Försvarsindustrins tjänsteexport är i dag en stor och snabbt växande bransch. Ofta handlar det om att bygga upp avancerade it-baserade försvarssystem där olika sensorer och vapen kopplas samman, men det kan också, som i fallet med Saudiarabien, handla om att bygga en relativt enkel fabrik för att reparera ett äldre robotsystem.

Vapenindustrins intresseorganisation, SOFF, uppskattar att tjänstesektorn i dag uppgår till 10–25 procent av Sveriges totala vapenexport.

Stora delar av kunnandet inom svensk vapenindustri kan exporteras vart som helst, utan myndigheternas kontroll. Den nuvarande lagstiftningen är från 1990-talet och helt inriktad på export av färdiga vapen och licenstillverkning av vapen.

Stockholm den 5 oktober 2012

Peter Rådberg (MP)

Bodil Ceballos (MP)

Jabar Amin (MP)

Jan Lindholm (MP)

Annika Lillemets (MP)

Jonas Eriksson (MP)

Maria Ferm (MP)